

Nota voor Gedeputeerde Staten

Natuur en Water

Onderwerp	Limburgs Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023 – 2030
Documentnummer	DOC-00715179
Datum	12 november 2024

0. Samenvatting

De drinkwatervoorziening in Nederland is een veelbesproken onderwerp. De vanzelfsprekendheid van drinkwater neemt af. Dit is nogmaals bevestigd door het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer, dat 29-10-2024 is gepubliceerd. Het is belangrijk dat Provincie Limburg en WML zich gezamenlijk blijven inzetten voor het borgen van de drinkwatervoorziening in Limburg. Zowel op de korte als op de lange termijn.

Het is de taak van de provincie om voldoende drinkwaterbronnen beschikbaar te stellen voor de drinkwatervoorziening door WML. Daarnaast zorgt de provincie voor de bescherming van deze drinkwaterbronnen via de aanwijzing van waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones. Verder is de provincie bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen voor de grondwateronttrekkingen voor de openbare drinkwatervoorziening.

Door het ministerie van I&W is het initiatief genomen om op landelijk niveau knelpunten voor de periode tot 2030 in beeld te brengen. Daarop aansluitend is in de regionale uitwerking 'Limburgs Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023 tot 2030' de situatie op de korte termijn voor Limburg in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat tot 2030 de situatie in Limburg relatief gunstig is ten opzichte van andere regio's. Er is tot 2030 voldoende drinkwater beschikbaar in Limburg, mits WML haar geplande maatregelen kan uitvoeren om, binnen de bestaande vergunningen, het grondwater daadwerkelijk te kunnen onttrekken en distribueren. Deze acties liggen veelal binnen het mandaat van WML. Naar verwachting kunnen deze maatregelen tijdig worden uitgevoerd. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de realisatie en uitvoer van de benodigde maatregelen worden beïnvloed door enkele onzekerheden, zoals bijvoorbeeld stikstof en netcongestie. De inzet van de provincie in deze periode is beperkt: Van de provincie wordt gevraagd de begrenzing van het waterwingebied van de winplaats Grubbenvorst aan te passen.

Voor het zekerstellen van de drinkwatervoorziening na 2030 zijn er wellicht in Limburg ingrijpendere maatregelen nodig. In het Provinciaal Waterprogramma 2022 – 2027 is vastgelegd dat hiervoor een adaptieve aanpak (werktitel: Limburgs drinkwater voor 2050) wordt uitgewerkt. Dit is door Provincie Limburg en WML gezamenlijk opgepakt. Het voornemen is om uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 een voorstel voor een adaptieve aanpak uit te werken en dit bestuurlijk voor te leggen. Tussentijdse resultaten worden via bestaande contacten besproken en in het proces van de aanscherping van de POVI die momenteel loopt, ingebracht. Eventuele ruimtelijke gevolgen van benodigde maatregelen kunnen dan tijdig worden meegenomen in de nieuwe Provinciale Omgevingsvisie.

1. Beoogd resultaat (output/outcome)

- Kennis nemen van het Limburgs Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023 tot 2030.

- In te stemmen met de uitvoering van de acties opgenomen in het Limburgs Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023 tot 2030.

2. Toelichting

De drinkwatervoorziening in Nederland is een veelbesproken onderwerp. De vanzelfsprekendheid van drinkwater neemt af. Dit is nogmaals bevestigd door het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer, dat 29-10-2024 is gepubliceerd. Het is belangrijk dat Provincie Limburg en WML zich gezamenlijk blijven inzetten voor het borgen van de drinkwatervoorziening in Limburg. Zowel op de korte als op de lange termijn. Door het ministerie van I&W is het initiatief genomen om knelpunten voor de periode tot 2030 in beeld te brengen. Dit heeft de landelijke urgentie voor het borgen van de drinkwatervoorziening bevestigd en provincies en drinkwaterbedrijven zijn gezamenlijk gestart met het opstellen van regionale actieprogramma's voor de beschikbaarheid van drinkwater in de periode 2023-2030. Door interviews met onder andere vertegenwoordigers van drinkwaterbedrijven en provincies is de beschikbaarheid van drinkwaterbronnen voor de periode tot 2030 in beeld gebracht. Dit heeft geresulteerd in een concept-rapportage voor Limburg. In samenwerking met WML is dit verder uitgewerkt tot bijgevoegd Limburgs Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023 tot 2030.

Uit het Actieprogramma blijkt dat tot 2030 de situatie in Limburg relatief gunstig is ten opzichte van andere regio's. Er is tot 2030 voldoende drinkwater beschikbaar in Limburg, mits WML haar geplande maatregelen kan uitvoeren om, binnen de bestaande vergunningen, het grondwater daadwerkelijk te kunnen onttrekken en distribueren. Bijvoorbeeld door nieuwe pompputten te maken of de zuivering aan te passen. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de realisatie en uitvoer van deze maatregelen wordt beïnvloed door toenemende onzekerheden, zoals netcongestie en stikstof.

Van de provincie wordt gevraagd de begrenzing van het waterwingebied van de winplaats Grubbenvorst aan te passen. Reden is dat de onttrekkingsvergunning is aangepast zodat er op enkele extra percelen water mag worden onttrokken (de vergunde onttrekkingshoeveelheid is niet gewijzigd). Voor de nieuwe begrenzing van het waterwingebied is een aanpassing van de Omgevingsverordening nodig. Dit zal worden uitgevoerd binnen de daarvoor geldende procedures. Mogelijk wordt hiervoor aangesloten bij de aanpassingen die in het kader van Beschermen om te Blijven worden doorgevoerd.

Naast de regionale actieprogramma's wordt door het ministerie van I&W, IPO en VEWIN gezamenlijk gewerkt aan een landelijk actieprogramma met maatregelen die op landelijke schaal nodig zijn voor zekerstelling van de drinkwatervoorziening tot 2030 en ook daarna. Beoogd wordt dit in het BO-Water van 11 december 2024 vast te stellen. De regionale actieprogramma's worden bijgevoegd.

In het Limburgse Actieprogramma staan geen zaken waarover op dit moment bestuurlijke besluitvorming nodig is. Het is wel belangrijk nogmaals te bevestigen dat zowel Provincie Limburg als WML zich gezamenlijk committeren aan het borgen van de drinkwatervoorziening in Limburg. Zowel op de korte als de lange termijn. Daarnaast ligt er een vraag vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om aan te geven of de provincies en drinkwaterbedrijven instemmen met de maatregelen zoals die in de diverse regionale actieprogramma's zijn opgenomen. Dit betekent voor Provincie Limburg dat ingestemd wordt met het voornemen om het waterwingebied van de winplaats Grubbenvorst aan te passen. Daartoe zal een voorstel tot wijziging in de

Omgevingsverordening Limburg aan Provinciale Staten worden voorgelegd. WML heeft bestuurlijk uitgesproken invulling te gaan geven aan de maatregelen in het actieprogramma.

Voor het zekerstellen van de drinkwatervoorziening na 2030 zijn er wellicht in Limburg ingrijpendere maatregelen nodig. Voor het borgen van de bronnen voor de openbare drinkwatervoorziening tot 2050 is in het Provinciaal Waterprogramma 2022 – 2027 er voor gekozen gebruik te maken van de zogenaamde adaptieve aanpak (werktitel: Limburgs drinkwater voor 2050). Daarbij wordt op basis van een prognose van de ontwikkeling van de drinkwatervraag en de beschikbare bronnen om aan de vraag te voldoen, bepaald op welk moment aanvullende bronnen nodig zijn. Dit zijn de zogenaamde knikpunten. Vervolgens wordt bepaald welke acties nodig zijn om deze knikpunten op te lossen. Door deze acties in tijd te plaatsen (rekening houdend met de operationaliseringstijd van de benodigde acties) ontstaan adaptieve paden voor het waarborgen van de drinkwatervoorziening.

De gekozen maatregel kan ingrijpende (ruimtelijke) consequenties hebben, bijvoorbeeld een nieuwe drinkwaterwinning met de bijbehorende beschermingsgebieden. Indien dat van toepassing is verdient het aanbeveling daar in de nieuwe Provinciale Omgevingsvisie (POVI) al rekening mee te houden.

Het voornemen is om uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 hiervoor een voorstel uit te werken en bestuurlijk voor te leggen. Tussentijdse resultaten worden via bestaande contacten besproken en in het proces van de POVI ingebracht om te borgen dat eventuele ruimtelijke gevolgen tijdig worden meegenomen in de op te stellen POVI.

3. Bestuurlijke aandachtspunten

Acties voor de provincie hebben betrekking op het aanpassen van de begrenzing van het waterwingebied van de winplaats Grubbenvorst. Door in te stemmen met het actieprogramma wordt geen besluit genomen over het aanpassen. Hiervoor is een wijziging van de Omgevingsverordening nodig. Wel wordt het voornemen uitgesproken om een voorstel tot wijziging van de Omgevingsverordening aan Provinciale Staten voor te leggen.

4. Lobby - aspecten

N.v.t.

5. Relatie met Programmabegroting

Water, inclusief bescherming van grondwater voor de drinkwatervoorziening valt onder programma 1. Perspectief voor het Landelijk gebied, product 1.3.1 Waterbeheer en waterkwaliteit regionaal systeem van de programma begroting 2024.

6. Juridische aspecten

N.v.t.

7. Inkoop- en aanbestedingsaspecten

N.v.t.

8. Financiële en cofinancieringsaspecten

N.v.t.

9. Relatie met aanpak coronacrisis

N.v.t.

10. Arbeidsmarktbeleid

N.v.t.

11. Effecten op CO₂ en stikstof emissies (effecten op klimaat en biodiversiteit/beschermde natuur)

N.v.t.

12. Digitalisering & data governance

N.v.t.

13. Formatieve aspecten

N.v.t.

14. Samenwerking/afstemming andere clusters

N.v.t.

15. Voorstel:

1. Het Limburgs Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023 tot 2030 vast te stellen.
2. In te stemmen met de uitvoering van de acties in het Limburgs Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030.
3. Te besluiten deze GS-Nota actief openbaar te maken
4. Mededeling portefeuillehouder vaststellen en aan de staten zenden.